

MEDZINÁRODNÝ SEMINÁR O SUFIZME

V dňoch 11. - 13. novembra 1991 sa v hlavnom meste Indie konal medzinárodný seminár venovaný problematike islamského mysticizmu. Usporiadala ho Indická rada pre kultúrne vzťahy (ICCR) pri príležitosti stého výročia narodenia významného predstaviteľa Indického národného kongresu, vzdelanca a publicistu Maulánu Abulkaláma Azáda.

Sufizmus zapustil korene na indickom subkontinente v 13. storočí. Vznik prvého moslimského štátu roku 1206 podnietil príliv sufiov zo Strednej Ázie. Z mystických bratstiev, ktoré sa sformovali v dilljskom sultanáte, čo do počtu stúpenčov i trvalej popularity prvenstvo patrí nesporne čistiji. Zakladateľ čistije Mu'inaddín Hasan Čistí (asi 1142-1236) je pochovaný v meste Adžmer v štáte Rádžastan, jeho hrobku dodnes obliehajú zástupy pútnikov, ako sa o tom mohli presvedčiť aj účastníci seminára počas exkurzie.

Sufizmus bol a naďalej ostáva dôležitým faktorom nielen v živote indických moslimov; jeho vplyv zasahoval aj do celospoločenského vývoja. Možno povedať, že práve idea náboženskej tolerancie, pevne zakotvená v tejto filozofii, do značnej miery prispela k šíreniu islamu na kontinente a k zjednoteniu moslimov s hinduistami v ich zápase za nezávislosť krajiny. Pri zrode a rozvoji indického národnooslobodzovacieho hnutia stálo okrem už spomínaného Abulkaláma Azáda viacero prívržencov sufizmu.

Funkcii a postaveniu sufizmu v indickej spoločnosti a úlohe jednotlivých mystických bratstiev, menovite čistije, v minulosti a súčasnosti bola venovaná značná časť z takmer päťdesiatich referátov, ktoré odznali na seminári. Filozofický aspekt prevažoval v príspevkoch účastníkov z európskych krajín a Japonska.

Sufizmus ako dôležitý ideový a sociálny faktor nemohol nezanechať trvalú stopu aj v literatúrach a umení moslimského sveta. Tejto problematike bolo venované celé jedno zasadnutie, na ktorom odznel rad pororuhodných príspevkov. Názorne túto tému dokumentovala výstava kaligrafických listov, inštalovaná vo vestibule kongresovej budovy, a skladby, ktoré zazneli na troch koncertoch usporiadaných pri tejto príležitosti.

Dnes, keď svet s obavami sleduje narastanie islamského fundamentalizmu, majú podujatia, ako bolo to, ktoré sa uskutočnilo v Dillí, mimoriadny význam. Stúpencom sufizmu sa totiž po celé stáročia darilo zmierňovať napätie medzi moslimami a inovercami, keď cestu k Bohu, k jeho láske hľadali prostredníctvom lásky k človeku. Pre humánne idey obsiahnuté vo filozofických traktátoch a básnických dielach veľkých mysliteľov, ale aj v praxi radových sufiov si islamský mysticizmus publicitu nepochybné zaslúži.

Xénia Celnarová